

Betreft	Kaderstellende notitie 2015
Van	Marc Geurts en Ronald Nijhuis
Datum	Januari 2014

1. Inleiding

1.1 *Aanleiding*

Adequaat toezicht op naleving van de leerplichtwet en de aanpak van voortijdig schoolverlaten zijn belangrijke elementen voor het slagen van het jeugd- en arbeidsmarktbeleid in de regio Brabant Noordoost. Ouders en het onderwijs moeten schooluitval voorkomen. Het RBL BNO spreekt ouders en het onderwijs aan op deze verantwoordelijkheid zodat zoveel mogelijk kinderen en jongeren in staat worden gesteld hun opleiding af te ronden. Met deze notitie worden de kaders gegeven waarbinnen het RBL BNO invulling wil geven aan deze taak in 2015.

De kaderstellende notitie is onderdeel van de begrotingscyclus van het **Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO)**:

- Op 22 januari 2014 is de notitie besproken in het Dagelijks Bestuur.
- Voor 31 januari 2014 wordt de notitie in concept verzonden naar colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.
- Op 1 april 2014 wordt de notitie ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.
- Na vaststelling van de notitie volgt de begroting en jaarrekening. Reacties op de begroting moeten voor 1 juli 2014 zijn uitgebracht aan het Algemeen Bestuur.
- Op 3 juli 2014 wordt de begroting en jaarrekening ter vaststelling voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

1.2 *Beslispunten*

- In te stemmen met het voorstel van het Algemeen Bestuur om gefaseerd 4% te bezuinigen op de gemeentelijke bijdrage van 2017 ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage van 2014.
- In te stemmen om verder te gaan op de ingeslagen weg zoals beschreven in het meerjarig kader 2013-2016 waarmee alle raden in het voorjaar van 2013 hebben ingestemd.

1.3 *Aanpak schoolverzuim en schooluitval*

Preventie blijft ook in 2015 een belangrijk onderdeel van de aanpak van het RBL BNO. Alle kinderen en jongeren hebben recht op goed onderwijs. Met name de ouders en het onderwijs moeten

zorgdragen voor een klimaat waarin schoolverzuim en schooluitval wordt voorkomen. Het RBL BNO spreekt het onderwijs en de ouders waar nodig aan op deze verantwoordelijkheid zodat zoveel mogelijk kinderen en jongeren in staat worden gesteld hun opleiding af te ronden.

1.4 Beleidsnota RBL BNO 2013-2016

De raden van alle deelnemende gemeenten hebben in het voorjaar van 2013 ingestemd met een meerjarig kader. In deze notitie wordt ingegaan op ontwikkelingen die niet zijn beschreven in het beleidsplan 2013-2016 en die invloed hebben op de begroting en de gemeentelijke bijdrage van 2015.

CONCEPT

2. Ontwikkelingen 2015

2.1 Bezuiniging

In 2014 realiseert het RBL BNO een bezuiniging van 15% op de gemeentelijke bijdrage van 2012 in plaats van de opgelegde bezuinigingstaakstelling van 10%. In december 2013 ontvingen alle gemeenschappelijke regelingen in de regio Brabant Noordoost het verzoek in de meerjarenbegroting een verlaging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen oplopend naar 9% in 2017 ten opzichte van 2014¹. Het Algemeen Bestuur van het RBL BNO stelt voor om de taakstelling voor het RBL BNO te verminderen met de al gerealiseerde extra 5% ten opzichte van 2012². Gevolg is dat het RBL BNO weer in de pas loopt met andere gemeenschappelijke regelingen en de dienstverlening op een hoog niveau kan blijven.

Concreet betekent dit dat in 2017 een bezuiniging van 4% op de gemeentelijke bijdrage van 2014 moet worden gerealiseerd. Het RBL BNO stelt voor om deze bezuiniging in twee fases door te voeren:

Fase 1 Totaal 2% in 2015 en 2016. Door aanscherping van de begroting wordt gestreefd naar een besparing van totaal 2% in 2015 en 2016.

Fase 2 4% structureel vanaf 2017. Dit kan alleen worden behaald door in te leveren op formatie. Door de besparing te realiseren op backoffice kosten blijft de beschikbare formatie voor leerplicht en RMC gehandhaafd. Hierdoor zijn de gevolgen voor de kwaliteit van dienstverlening beperkt. Het RBL BNO zal deze bezuiniging eerder doorvoeren wanneer door natuurlijk verloop de mogelijkheid zich voordoet.

NB: Bijna 80% van de begroting van het RBL BNO heeft betrekking op salariskosten van medewerkers die in vaste dienst zijn van een van de deelnemende gemeenten of het ROC de Leijgraaf. Deze medewerkers zijn gedetacheerd bij het RBL BNO. Het realiseren van besparingen door middel van het inleveren van formatie, anders dan door natuurlijk verloop, levert voor de deelnemende gemeenten dus niet direct een besparing op aangezien deze medewerkers weer terugkomen naar de werkgever.

¹ Brief d.d. 3 december 2013: “gevolgen septembercircularie 2013”

² Verslag POHO 5 december 2013

2.2 *Herindeling Maasdonk*

De herindeling heeft voor het RBL BNO de volgende consequenties:

- De huidige regeling (WGR) moet worden aangepast. Stadsbeleid Oss is verantwoordelijk voor het tijdig aanpassen van deze regeling. Op dit moment gaat het RBL BNO ervan uit dat de huidige regeling in het najaar van 2014 is aangepast en dat hierin de herindeling van de gemeente Maasdonk is verwerkt.
- Er is gekeken naar de positie van een medewerker van het RBL BNO. Deze medewerker was in dienst van de gemeente Maasdonk en gedetacheerd bij de gemeente Oss. Met ingang van 1 januari 2014 komt deze medewerker in dienst van de gemeente Oss.
- Voor het berekenen van de huidige formatie van het RBL BNO zijn de Ingrado³-normen als richtlijn gebruikt. Deze normen zijn gebaseerd op het aantal leerplichtigen en jongeren tussen 18-23 zonder startkwalificatie. Door de herindeling verliest het RBL ongeveer 0,3 fte aan formatie op leerplicht en RMC. Het RBL BNO verwacht het teveel aan formatie te kunnen corrigeren door natuurlijk verloop.
- ICT→ De dossiers van de leerlingen en jongeren uit de kernen Nuland en Vinkel kunnen eenvoudig worden overgedragen naar de gemeente Den Bosch. Het RBL BNO verwacht voor deze werkzaamheden geen extra kosten te maken.

2.3 *Extra Inzet vanuit reserves en ESF*

In de afgelopen jaren en ook in 2014 zet het RBL BNO extra in op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het terugleiden van leerlingen die zijn uitgevallen. De werkzaamheden konden in deze jaren niet worden opgevangen met de reguliere formatie en wordt gefinancierd vanuit de reserves van het RBL BNO en ESF-middelen.

Afhankelijk van de wijze waarop externe partners invulling geven aan hun taken op het terrein van passend onderwijs, de wijziging van de kwalificatieplicht voor een groep leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs en Focus op Vakmanschap is deze extra inzet vanaf 2015 mogelijk niet langer noodzakelijk. Lopende het jaar 2015 moet blijken of dit vermoeden juist is.

³ Ingrado is de landelijke vereniging voor leerplicht en RMC

2.4 *Participatiewet*

De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong samen. Er is per 1 januari 2015 één regeling voor iedereen die in staat is om te werken. Het RBL BNO volgt de ontwikkelingen rondom de Participatiewet en verwacht voornamelijk dat de wetswijziging niet leidt tot grote veranderingen in de huidige werkwijze van het RBL BNO.

2.5 *Focus op vakmanschap*

Met het actieplan “Focus op Vakmanschap” wordt een kwaliteitsverbetering beoogd van alle MBO-instellingen. Het actieplan was in 2011 een reactie op de vaststelling dat de kwaliteit van een aantal opleidingen binnen het MBO onvoldoende was. Het actieplan formuleert tal van voornemens om tot kwaliteitsverbetering te komen, beëindiging van drempelloze toegang tot niveau 2 opleidingen, het invoeren van entreeopleidingen en het verhogen van de kwaliteitseisen rond taal en rekenen zijn hier voorbeelden van.

Kwaliteitsverbetering van het MBO brengt mogelijk met zich mee dat een groter aantal jongeren niet kan voldoen aan de hogere kwaliteitseisen en hierdoor de school verlaat zonder startkwalificatie.

Grofweg zijn deze leerlingen op te delen in twee groepen:

- Leerlingen van entreeopleidingen met een negatief bindend studieadvies
- Leerlingen van MBO niveau 2 die niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen

Wanneer deze aanname juist is betekent dit een toename van het aantal voortijdig schoolverlaters waarvoor het teruggeleiden naar het onderwijs niet de juiste reactie is. Van een grotere groep voortijdig schoolverlaters moeten we dan accepteren dat het hoogst haalbare binnen onderwijs is bereikt.

2.6 *Passend onderwijs*

Door de invoering van Passend Onderwijs krijgen schoolbesturen per 1 augustus 2014 zorgplicht voor hun leerlingen. Dat betekent dat schoolbesturen verplicht worden te zorgen voor een passende onderwijsplek voor leerlingen in hun regio. De school moet ervoor zorgen dat de leerlingen in hun samenwerkingsverband altijd een passende school met het juiste zorgprofiel kunnen vinden. Het RBL BNO hoopt dat de wet passend onderwijs inderdaad leidt tot minder thuiszitters in onze regio.

In bepaalde gevallen kan voor (groepen) leerlingen een maatwerkarrangement nodig zijn, waarin regulier of speciaal onderwijs en jeugdhulp samenwerken om de leerling terug de school in te krijgen. Dan spreken we van een onderwijs-zorgarrangement. Extra inspanningen van Gedragswerk, de onderwijsconsulenten, rondetafelgesprekken, CJG, jeugdhulpverlening, Herstart, plusvoorzieningen, Rebound en op de Rails kunnen bijdragen aan het vinden van een passende oplossing.

Het is van belang dat gemeenten en onderwijs met elkaar de verantwoordelijkheid voelen oplossingen te zoeken voor deze groep leerlingen. Wie welke verantwoordelijkheid draagt is per casus verschillend, maar moet wel duidelijk zijn afgestemd.

Op basis van vragen uit het veld en melding in de rapportage van de Kinderombudsman werken Ingrado en Gedragswerk aan een stroomschema dat duidelijk laat zien welke partij(en) op welk moment waarvoor verantwoordelijk is/zijn in de ondersteuning van leerlingen waarvoor passend onderwijs niet vanzelfsprekend is. Deze leerplichtigen dreigen voortijdig de school te verlaten, of door te stromen naar het speciaal onderwijs of een gespecialiseerde voorziening. Het is de ambitie om tot een stroomschema te komen dat een voor alle betrokkenen te begrijpen beeld toont en dat laat zien dat niemand er alleen voor staat, dat er altijd meerdere partijen zijn die samen werken aan passend onderwijs.⁴

2.7 *Wijziging kwalificatieplicht*

Het RBL BNO verwacht in 2015 minder leerplichtzaken van jongeren in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Per 1 augustus 2013 is er als gevolg van gewijzigde wetgeving in het (VSO) een wijziging in de Leerplichtwet 1969 opgenomen. Hierdoor verandert de groep leerlingen die uitgezonderd is van de kwalificatieplicht in:

- Jongeren die een getuigschrift/diploma Praktijkonderwijs hebben
- Jongeren die in het voortgezet speciaal onderwijs het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel of het uitstroomprofiel dagbesteding hebben gevolgd.

Deze laatste uitzondering op de kwalificatieplicht is nieuw.

⁴ Bron: "De verbinding passend onderwijs en zorg voor jeugd"; vpo-handreiking.nl

2.8 Jeugdwet

De nieuwe Jeugdwet, die in 2015 ingaat, voorziet in een decentralisatie van alle ondersteuning, hulp en zorg voor jeugd en ouders naar gemeenten, zowel bestuurlijk als financieel. Gemeenten zijn hierdoor beter in staat om integraal beleid te ontwikkelen en maatwerk te bieden, afgestemd op de lokale situatie en uitgaand van de mogelijkheden en de behoeften van individuele jeugdigen en hun ouders. Door de verantwoordelijkheid voor een positief opvoed- en opgroeklimaat, voor preventie, voor vroegsignalering tot en met de (zware) gespecialiseerde zorg en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering bij gemeenten te leggen, wordt het makkelijker verbindingen te leggen tussen zorg, onderwijs, werk en inkomen, welzijn, sport en veiligheid. In de Jeugdwet wordt het wettelijk recht op zorg vervangen door een jeugdhulpplicht voor gemeenten. De gemeente moet een jeugdhulpvoorziening treffen als de jeugdige en zijn ouders er op eigen kracht niet uitkomen.

De vernieuwing betekent ook dat bureau jeugdzorg niet langer meer de wettelijk verankerde toegang tot de jeugdzorg vormt. De gemeente is verantwoordelijk voor

1. Het treffen van voorzieningen op het gebied van jeugdhulp bij problemen met het opgroeien en opvoeden en psychische problemen en stoornissen, de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.
2. Het op een laagdrempelige en herkenbare wijze advies geven over en het bepalen en het inzetten van de aangewezen vorm van jeugdhulp.
3. De toegang tot het gedwongen kader en het organiseren van de uitvoering van de kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering⁵.

Voor het RBL BNO biedt dit mogelijkheden omdat de jeugdzorg nu geplaatst wordt binnen dezelfde organisatie waarin het RBL BNO werkzaam is. De verwachting is dat dit kortere lijnen oplevert en er sneller en makkelijker een integrale werkwijze mogelijk is.

⁵ Bron: "De verbinding passend onderwijs en zorg voor jeugd"; vpo-handreiking.nl

3. Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen 2012-2017

In onderstaande tabel staat een overzicht van de financiële bijdragen van het Rijk en van de deelnemende gemeenten aan het RBL BNO vanaf de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage van 2012 tot en met de begroting voor 2017.

Bijdrage	2012 ⁶ (Oud)	2012 ⁷	2013 ⁸	2014 ⁹	2015 ¹⁰	2016 ¹¹	2017 ¹²
Rijksbijdrage RMC	€ 359.997	€ 359.997	€ 377.006	€ 377.006	€ 377.006	€ 377.006	€ 377.016
Kwalificatiebudget	€ 296.218	€ 296.218	€ 296.218	€ 296.218	€ 296.218	€ 296.218	€ 296.218
Bernheze	€ 72.895	€ 65.241	€ 63.784	€ 61.961	€ 60.722	€ 60.722	€ 59.507
Boekel	€ 23.705	€ 21.216	€ 20.742	€ 20.149	€ 19.746	€ 19.746	€ 19.351
Boxmeer	€ 70.369	€ 62.980	€ 61.573	€ 59.814	€ 58.618	€ 58.618	€ 57.445
Cuijk	€ 59.534	€ 53.283	€ 52.092	€ 50.604	€ 49.592	€ 49.592	€ 48.600
Grave	€ 31.251	€ 27.970	€ 27.345	€ 26.564	€ 26.033	€ 26.033	€ 25.512
Landerd	€ 36.360	€ 32.543	€ 31.815	€ 30.906	€ 30.288	€ 30.288	€ 29.682
Oss(v.m. Maasdonk)	€ 27.671	€ 24.765	€ 24.212	€ 23.520	€ 8.759 ¹³	€ 8.759	€ 8.584
Mill en Sint Hubert	€ 27.022	€ 24.185	€ 23.644	€ 22.969	€ 22.510	€ 22.510	€ 22.059
Oss	€ 205.070	€ 183.537	€ 179.436	€ 174.310	€ 170.824	€ 170.824	€ 167.407
Sint Anthonis	€ 28.971	€ 25.929	€ 25.350	€ 24.624	€ 24.132	€ 24.132	€ 23.649
Sint-Oedenrode	€ 42.317	€ 37.874	€ 37.028	€ 35.970	€ 35.251	€ 35.251	€ 34.546
Uden	€ 98.608	€ 88.254	€ 86.282	€ 83.636	€ 81.963	€ 81.963	€ 80.324
Veghel	€ 90.712	€ 81.187	€ 79.373	€ 77.105	€ 75.563	€ 75.563	€ 74.052
Totaal	€ 1.470.700	€ 1.385.179	€ 1.385.900	€ 1.365.356	€ 1.337.225	€ 1.337.225	€ 1.323.952

De begroting van het RBL wordt zonder BTW opgesteld. De BTW is namelijk per saldo niet kostprijs verhogend. De gemeentelijke bijdrage wordt gefactureerd met BTW. Iedere gemeente compenseert de BTW bij haar eigen BCF (Btw Compensatie Fonds)

⁶ Oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012

⁷ Inclusief een bezuiniging van 10,5% ten opzichte van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012.

⁸ Inclusief een bezuiniging van 12,5% ten opzichte van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012.

⁹ Inclusief een bezuiniging van 15% ten opzichte van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012.

¹⁰ Inclusief een bezuiniging van 17% ten opzichte van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012.

¹¹ Inclusief een bezuiniging van 17% ten opzichte van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012.

¹² Inclusief een bezuiniging van 19% ten opzichte van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage voor 2012.

¹³ Herindeling Geffen bij Oss met ingang van 2015, aandeel voormalig Maasdonk 38%.

4. Kaders 2015

4.1 *Wat willen we bereiken*

Wij stellen voor om in 2015 verder te gaan op de ingeslagen weg zoals geformuleerd in het beleidsplan 2013-2016. Dit betekent:

- In het schooljaar 2015-2016 20% minder uitval van 18 en 19 jarigen ten opzichte van het schooljaar 2011-2012
- Alle VO-scholen uit de regio Brabant Noordoost hebben een spreekuur en een contactpersoon van het RBL BNO
- Geen enkele jongere die onderwijs volgt binnen regio 36b wordt voortijdig uitgeschreven zonder dat dit vooraf met het RBL BNO is afgestemd
- Geen enkele jongere uit regio 36b die op het moment van uitvallen onderwijs volgt aan het ROC Eindhoven, Koning Willem 1 College of het ROC Nijmegen wordt voortijdig uitgeschreven zonder dat dit vooraf met het RBL BNO is afgestemd
- Het onderwijs neemt haar verantwoordelijkheid ten aanzien van het voorkomen van verzuim en voert het verzuimbeleid consequent uit
- Alle leerplichtambtenaren beschikken over een opsporingsbevoegdheid (BOA) of volgen bijscholing om de bevoegdheid te behalen dan wel te behouden.

4.2 *Wat gaan we daarvoor doen*

Het voorkomen van schoolverzuim en schooluitval is primair een taak van de ouders, de jongere¹⁴ en het onderwijs. De ouders en het onderwijs moeten zorgen voor een klimaat waarin kinderen naar school kunnen gaan en vroegtijdig worden aangesproken op schoolverzuim. De leerplichtwet helpt hen hierbij omdat voor alle partijen duidelijk is dat het volgen van onderwijs een plicht is. Doordat de leerplichtfunctie in de regio Brabant Noordoost op orde is¹⁵ zijn ouders, jongeren en het onderwijs zich bewust dat er handhavend wordt opgetreden wanneer er niet voldaan wordt aan de leerplichtwet.

¹⁴ Jongeren van 12 jaar of ouder

¹⁵ Zie bijlage 4: Evaluatie RBL BNO 2011

4.3 *Randvoorwaarden*

De uitvoering van de taken blijft van een kwalitatief goed niveau. Dit betekent dat alle jongeren in de regio Brabant Noordoost die verzuimen van school boven de wettelijke norm binnen 2 weken in beeld zijn van het RBL BNO. Om de dienstverlening op dit niveau te houden moet ook in 2015 worden voldaan aan een aantal randvoorwaarden:

- Formatie op basis van de "Ingrado-norm". Concreet betekent dit 1 fte leerplichtfunctie¹⁶ per 3800 leerplichtigen;
- Een sluitend leerplichtadministratiesysteem;
- Scholing van medewerkers van het RBL BNO zodat zij hun taken goed kunnen blijven uitvoeren;
- Periodieke vergelijking en kennisuitwisseling met andere regionale bureaus leerplicht

4.4 *Onderwijs als belangrijkste partner*

De leer- en kwalificatieplichtambtenaren van het RBL BNO zijn gekoppeld aan alle basisscholen, VO-scholen en MBO-instellingen in onze regio. Zij geven bij deze samenwerking in ieder geval aandacht aan de volgende punten:

- Het verstrekken van informatie en advies aan mentoren en docenten bij verzuim;
- De wijze waarop de school handelt wanneer een leerling zich regelmatig ziek meldt;
- Leerlingen die dreigen uit te vallen worden vroegtijdig opgepakt zodat de jongere nog binding met het onderwijs heeft en de kans op een succesvolle interventie groter is;
- Het voorkomen dat problemen die ten grondslag liggen aan schoolverzuim te groot worden waardoor de weg naar schoolbezoek zo kort mogelijk blijft;
- Indien noodzakelijk en/of gewenst wordt deelgenomen aan het ZAT;
- Het verzuimbeleid wordt gecontroleerd en scholen worden in samenwerking met de inspectie van het onderwijs aangesproken op falend verzuimbeleid.

4.5 *Samenwerking regionaal en bovenregionaal*

De in het tweede hoofdstuk beschreven ontwikkelingen vergroten het belang van nauwe samenwerking met alle ketenpartners voor het bereiken van de gestelde doelen. Het RBL BNO werkt onder andere samen met: de onderwijsinstellingen, het CJG, afdelingen werk en inkomen van de deelnemende gemeenten, het OM, de GGD, de GGZ, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming en het schoolmaatschappelijk werk. Het RBL BNO is een spin in het web bij de samenwerking tussen deze organisaties en blijft ook in 2015 inzetten op intensieve samenwerking met deze partners.

¹⁶ Leerplichtfunctie is onderverdeeld in: leerplicht, coördinatie, applicatiebeheer, administratie en beleid.